

PREDKLADACIA SPRÁVA

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky návrh Národnej stratégie rozvoja koordinovaných služieb včasnej intervencie a ranej starostlivosti na roky 2022-2030 (ďalej aj ako „stratégia“) v súlade s Plánom práce vlády Slovenskej republiky na rok 2021. V tomto pláne je táto úloha označená ako „*Stratégia rozvoja služby včasnej intervencie*“, avšak sa predkladá s jej upraveným názvom, ktorý je transparentnejšie zosúladený s jej vecným obsahom, ktorý predstavuje stratégiu špecificky orientovaných koordinovaných intervencií s osobitnými nástrojmi pomoci a podpory zdravého vývinu detí v ranom veku, prispôbenými individuálnym potrebám detí z osobitných cieľových skupín a ich rodín (deti s rizikom vývinových ťažkostí, deti so zdravotným znevýhodnením a ich rodiny, deti zo sociálne- znevýhodneného prostredia a ich rodiny). „*Zavedenie koordinovaného nadrezortného systému včasnej intervencie pre deti so zdravotným znevýhodnením a pre deti zo sociálne-znevýhodneného prostredia a ich rodiny*“ je zároveň záväzkom z Programového vyhlásenia vlády na obdobie rokov 2020-2024.

Stratégia predstavuje dokument, ktorý je zameraný na vytvorenie **systemu koordinovanej spolupráce zainteresovaných strán a subjektov**, ktorým sa zabezpečí vytvorenie podmienok na komplexný vývin a sociálne začlenenie každého dieťaťa s potrebou osobitnej pomoci pri plnom rozvoji jeho vývinového potenciálu, a to detí so zdravotným postihnutím, a to od narodenia do 7 rokov ich veku a ich rodinám, ako aj detí tejto vekovej kategórie a ich rodinám, ktoré sú v nepriaznivej sociálnej situácii primárne pre zotrúvanie v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby. Tento systém koordinovanej spolupráce je participatívny a na viacerých úrovniach, a to počnúc zapojením odbornej aj laickej verejnosti do vnímania spoločenskej potreby cielených intervencií v prospech týchto detí a ich rodín poskytovaním služieb včasnej intervencie a služieb ranej starostlivosti až po faktické zabezpečenie a poskytovanie týchto služieb, cez zapojenie štátnej správy (najmä rezortov školstva, vedy, výskumu a športu, zdravotníctva, práce, sociálnych vecí a rodiny a vnútra), zapojenie regionálnej a miestnej samosprávy, až po zapojenie zainteresovaného mimovládneho, resp. súkromného sektora.

Od počiatku prác na predkladanej stratégii bol uplatňovaný participatívny prístup aj k jej príprave v súlade s koncepčnými zásadami podpory rozvoja občianskej spoločnosti, otvoreného vládnutia a tvorby verejných politik. V rámci ustanovenej pracovnej skupiny na prípravu tohto dokumentu boli do prípravy stratégie a jej prerokovania v rámci jednotlivých fáz jej prípravy zapájaní zástupcovia zainteresovaných sektorov spoločnosti (štátna správa, miestna i regionálna samospráva, odborné spoločnosti, občiansky sektor).

Východiskom stratégie je identifikácia spoločných súvislostí, podmieneností a prenikov pri vybraných intervenciách na podporu zdravého vývinu dieťaťa v ranom veku s potrebou osobitnej pomoci pri plnom rozvoji jeho vývinového potenciálu, pri ktorých sa dopĺňajú a prelínajú individualizované a koordinované zdravotné, sociálne a vzdelávacie intervencie pre dieťa a rodinu tohto dieťaťa. **Cieľom stratégie je prispieť k rozvoju koordinovaných a integrovaných služieb včasnej intervencie a služieb ranej starostlivosti, ktorým predchádza univerzálna starostlivosť**

o raný detský vývin v zdravotníctve. Služby včasnej intervencie a služby ranej starostlivosti sú zamerané na deti a ich rodiny tak, aby sa umožnila ich dostupnosť všetkým deťom, ktoré si tieto intervencie vyžadujú, pričom zdravotná starostlivosť v rámci týchto služieb je koordinovaná pediatrom. Stratégia má za cieľ zabezpečiť dostupnosť a dlhodobú udržateľnosť služieb včasnej intervencie a služieb ranej starostlivosti, čo v konečnom dôsledku bude mať nielen vplyv na zvyšovanie kvality života sociálnym vylúčením ohrozených detí a ich rodín, ale pozitívny vplyv aj na celú spoločnosť, napr. vo forme následne, uplynutím času, znížených výdavkov z verejných prostriedkov vynakladaných na podporu danej cieľovej skupiny v neskoršom veku. Konečným cieľom stratégie je spájanie detí a rodín so všetkými existujúcimi a novovznikajúcimi zdrojmi pomoci a podpory a príležitosťami, ktoré jednotlivé rezorty v rámci svojej odvetvovej pôsobnosti poskytujú na ***inkluzívne začlenenie dieťaťa a jeho rodiny do spoločnosti.***

Predkladaná stratégia sa zameriava na deti v ranom veku od 0-7 rokov a ich rodiny, a to na špecifické cieľové skupiny (deti s rizikom vývinových ťažkostí, deti so zdravotným postihnutím a ich rodiny, deti zo sociálne- znevýhodneného prostredia a ich rodiny), ktoré si v záujme ich komplexného vývinu vyžadujú špecifické formalizované formy podpory a starostlivosti poskytované so spájaním a koordinovaním intervencií v odvetvovej pôsobnosti zainteresovaných rezortov (zdravotníctva, školstva, vedy výskumu a športu a práce, sociálnych vecí a rodiny). Takéto obsahové zameranie stratégie spolu so súvisiacim obsahovým vymedzením resp. zavedením súvisiacej terminológie je aj výsledkom konsenzu členov pracovnej skupiny, ktorá bola ustanovená na prípravu tejto stratégie. V nadväznosti na uvedené sú v stratégii obsahovo vymedzené vybrané pojmy na účely stratégie napr. raná starostlivosť, včasná intervencia, intervencie na podporu vývinového potenciálu detí v ranom veku, vývinové ťažkosti a.i., ktoré definujú formalizované poskytovanie starostlivosti o deti (nezahŕňajú osobitne osobnú starostlivosť rodiča o dieťa), ktorými sa zabezpečí plnenie zmyslu a účelu stratégie v prospech cieľovej skupiny osôb, pre ktorú je určená. Zameranie opatrení v stratégii v oblasti služieb včasnej intervencie (už prijatých, ako aj navrhovaných) ako aj zameranie opatrení v stratégii v oblasti služieb ranej starostlivosti na cieľové skupiny detí (deti s rizikom vývinových ťažkostí, deti so zdravotným postihnutím a ich rodiny, deti zo sociálne- znevýhodneného prostredia a ich rodiny) je v súlade s Dohovorom OSN o právach dieťaťa, ako aj s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktoré predpokladajú a vyzývajú členské štáty prijímať opatrenia, a to aj osobitné, tak pre deti s rizikom vývinových ťažkostí, deti so zdravotným postihnutím, ako aj pre deti zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Predkladaný materiál nepredpokladá negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, nemá vplyv na podnikateľské prostredie, sociálnu oblasť životné prostredie, informatizáciu spoločnosti, služby verejnej správy pre občana a manželstvo, rodičovstvo a rodinu, nakoľko ide o strategický dokument nelegislatívnej povahy, ktorý identifikuje potrebné zmeny a doplnky v legislatívnych a nelegislatívnych materiáloch upravujúcich tieto oblasti, ktoré budú potrebné na dosiahnutie pozitívnej zmeny. Finančné prostriedky na krytie súvisiacich zvýšených výdavkov bude potrebné zabezpečiť u dotknutých subjektov verejnej správy v rámci schválených limitov ich rozpočtov. Návrh stratégie bol na rokovaní vlády Slovenskej republiky predložený so zásadnými rozpormi s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky. Rozpory boli odstránené zapracovaním pripomienok po rokovaní vlády dňa 28. júna 2022.